

9.10.2015

Eriävä mielipide: ”Jätelakiopas: yhdyskuntajätehuoltoa ohjaavat säännökset” Jätteenkuljetusrekisterin ylläpito

Jätteenkuljetusrekisterin ylläpito (8.3)

Jätelain 143 §:n mukaan kunnan jätehuoltoviranomaisen tehtävänä on ylläpitää kuljetusrekisteriä, johon merkitään jätteenkuljetusyritysten jätelain 39 §:n nojalla antamat tiedot.

Ehdotetun opastekstin mukaan kunta voisi päätöksellään siirtää jätteenkuljetusrekisterin teknisen ylläpidon ja tietojen syöttämisen rekisteriin omistamansa jätehuoltoyhtiön tehtäväksi.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) pitää tällaista mahdollisuutta ongelmallisenä. Ensinnäkin rekisterin siirtäminen kunnallisen jätehuoltoyhtiön tehtäväksi saattaa vaarantaa tasapuolisten kilpailuedellytysten toteutumisen kunnallisen jätehuoltoyhtiön ja yksityisten jätehuoltoyhtiöiden välillä. Kilpailulain esitöissä (HE 40/2013 s. 33) mainitaan kilpailuneutraliteettia vaarantavana järjestelynä mm. kunnan, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön mahdollisuus hyödyntää taloudellisessa toiminnassaan viranomais-toiminnassa saatuja tietovarantoja. KKV:n käsityksen mukaan kuljetusrekisterin tiedot ovat asiakasrekisteriin verrattavissa olevia tietoja, ja ne toimivat siten liiketoiminnallisen päätöksenteon pohjana. Näille samoille asiakasrekisteriin sisältyville asiakkaille tyypillisesti tarjotaan sekä lakisääteisiä että markkinaehtoisia palveluja. Kunnallinen jäteyhtiö on tällöin etuoikeutetussa asemassa saadessaan liiketoimintaansa varten parempaa markkinainformaatiota kuin muut sen kanssa samoista asiakkaista kilpailevat yksityiset toimijat.

Vaikka lähtökohtaisesti tehtävä koskisi vain kuljetusrekisterin teknistä ylläpitoa ja tiedot liittyisivät vain kunnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen, ei voida pitää uskottavana, ettei ko. tietojen hallussapito voisi mahdollistaa kunnalliselle jätehuoltoyhtiölle myös niiden laajemman hyödyntämisen liiketoiminnassa. KKV:n näkemyksen mukaan myöskään suunnitellut tietojen salassapitoon tähtäävät käytännöt eivät voi tätä riskiä kokonaan poistaa.

Kilpailuneutraliteettiin liittyvä ongelma saattaisi kuitenkin korjaantua, mikäli samat kuljetusrekisterin sisältämät tiedot olisivat kaikkien alan toimijoiden saatavilla. Tällöin kunnalliselle jätehuoltoyhtiölle ei syntyisi tietovarantoon liittyvää etulyöntiasemaa. Kyseessä olevan kaltaiset asiakastiedot ovat kuitenkin useimmiten yritysten liikesalaisuuksia, joita ne eivät kilpailusystä luovuta kilpailijoilleen. Näin ei voi tapahtua myöskään viranomaisen toimesta.

9.10.2015

Tällaisten tyyppisesti liikesalaisuuksiksi luokiteltavien tietojen vaihtaminen keskenään kilpailevien yritysten kesken on myös kilpailulaissa tietyin edellytyksin kielletty. Edellä sanottu asettaa rekisteritiedon mahdollisen julkisuuden osalta vaatimuksia arvioida rekisteritiedon tuoreutta ja yksityiskoh-taisuutta kilpailulain tarkoittaman kielletyn kilpailijoiden välisen tietojenvaih-don näkökulmasta. Toisin sanoen, kuljetusrekisteritiedon julkistamista har-kittaessa tulisi huolellisesti arvioida sitä, onko kuljetusrekisterin sisältämä tieto sellaista, ettei sen luovuttaminen alan toimijoiden käyttöön voisi johtaa kilpailun vähenemiseen jätehuollon markkinoilla.

Edellä sanottujen kilpailuriskien välttämiseksi KKV pitää tarkoituksenmukai-simpana, että voimassaolevassa jätelaissa jätehuoltoviranomaisen tehtä-väksi määrätty kuljetusrekisterin ylläpito säilyy viranomaisen tehtävänä ja että tätä viranomaistehtävää hoidetaan selkeästi erillään kunnallisen jäte-huoltoyhtiön toiminnasta.

Juhani Jökinen
pääjohtaja

Riikka Rosendahl
lakimies